

Nr 368

Av herr **Hjalmarson m. fl.**, *angående de förbandsvisa repetitionsövningarna under budgetåret 1961/62.*

(Lika lydande med motion nr 301 i Första kammaren)

I statsverkspropositionen lämnas en redogörelse för ett förslag om »försöksvis» förkortning av repetitionsövningarna för armén och kustartilleriet under budgetåret 1961/62 från nuvarande 30 till 25 dagar, som chefen för försvarsdepartementet förklarar sig ämna förelägga riksdagen. Den »besparing» som härigenom förmodas uppkomma beräknas till 5 miljoner kronor — 1,5 miljon kronor i avlöningar till värnpliktiga, 1 miljon kronor i mathållning och 2,5 miljoner kronor i minskade familjebidrag. Föredraganden anför som egentligen enda skäl för den signalerade åtgärden önskvärdheten av att i full skala anordna försök beträffande det av 1959 års besparingsutredning framförda uppslaget om förkortning av bl. a. repetitionsövningarna. Samråd har ägt rum med den särskilda utredningsman som tillkallats för att pröva bland annat de värnpliktsfrågor som besparingsutredningen aktualiserat. Den besparing som beräknas uppkomma genom den planerade förkortningen i repetitionsövningarna anses böra minska den totala kostnadsramen för försvaret. Den anses nämligen vara en besparing som uppkommit genom rationaliseringar, vidtagna på statsmakternas initiativ.

Det är väsentligt att alla de möjligheter till begränsningar i försvarsutgifterna, som icke minskar försvarets effektivitet och uthållighet, tillvaratas och följaktligen att alla förslag med det syftet noggrant prövas. Den självklara förutsättningen måste dock vara, att försvarets faktiska utsikter att fylla sina funktioner enligt den målsättning, som ingen ansvarig velat ifrågasätta, icke äventyras. Utgiftsminskningar, som kan medföra en försvagning av den enskildes och förbandets krigsduglighet och därmed deras användbarhet och motståndskraft inför de påfrestningar med vilka alla måste räkna i ett utsatt läge, leder till minskad försvarseffekt och är ur försvarsekonomiska synpunkter ej rationella. Det nu bebådade förslaget om förkortade repetitionsövningar måste bedömas få negativa verkningar för befälets och truppens krigsduglighet. Detta är uppenbarligen de sakkunnigas mening. Deras farhågor utgår ej minst ifrån att inga som helst kompletterande åtgärder av Kungl. Maj:t antyts, vilka skulle kunna motverka konsekvensen av en förkortad tid för utbildning och träning.

Den av besparingsutredningen föreslagna förkortningen av repetitionsövningarna kombinerades med vissa åtgärder för höjande av utbildningens effekt. Utredningen förutsatte exempelvis, att repetitionsövningarna skulle

äga rum i uppehållet mellan utbildningen av två årsklasser och alltså kunna ske då tillgången på befäl, instruktörer och övningsanordningar är särskilt god. Den intensivare utbildning, som därigenom skulle möjliggöras, ansågs i någon mån kunna kompensera det minskade antalet övningsdagar.

Det nu föreliggande förslaget ger alltså inga som helst sådana möjligheter.

1960 års försvarskommitté diskuterar i sitt betänkande en eventuell övergång till kortare repetitionsövningar men understryker vikten av att detta i så fall sker i den formen att fler övningar anordnas. Den kortare intervallen mellan övningarna skulle medge snabbare repetition av tidigare inhämtade kunskaper, färre personalbyten m. m.

Någon anpassning till denna förutsättning för kortare repetitionsövningar är tydligen icke förutsatt av Kungl. Maj:t. Det skulle för övrigt säkerligen möta svårigheter att göra försök av denna art med en hel repetitionsövningskontingent.

Vi åberopar det anförda och hemställer,

att riksdagen — under uttalande av att krigsförbandsvisa repetitionsövningar av i värnpliktslagen stadgad längd skall anordnas även under budgetåret 1961/62 — måtte besluta, att det av Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln äskade beloppet skall under respektive anslagstitlar uppräknas med sammanlagt 5 miljoner kronor och alltså upptagas till 3 061 800 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1961

Jarl Hjalmarson

Gunnar Heckscher

T. G. von Seth

Carl Östlund

Tage Magnusson

Ernst V. Staxäng

Eric Nilsson